

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန
 စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
 ကရင်ပြည်နယ်

ကရင်ပြည်နယ်၏ ဈေးကွက်ဝင် ချဉ်ပေါင်ဖာလာသီးနံ့ ထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက် ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း

ဒေါ်နော်ယွာဟေဂေ
 ဒု-လ/ထဦးစီးမှူး
 ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးရုံး၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

၂၀၂၃ခုနှစ်၊ မတ်လ (၇) ရက်

အကြောင်းအရာ

🌰 နိဒါန်း (Introduction)

🌰 ဆန်းစစ်လေ့လာမှု ပြုလုပ်ရခြင်းအခြေခံအချက်အလက်များ
(Problem Statements)

🌰 ရည်ရွယ်ချက်(Objectives)

🌰 ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပုံစံ(Materials & Methods)

🌰 တွေ့ရှိချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များ (Results & Discussions

🌰 အကြံပြုချက်များ(Suggestions)

နိဒါန်း

ဖာလာ(၂)မျိုး

-ချဉ်ပေါင်ဖာလာ(*Amomum villosum*)

-ကွမ်းစားဖာလာ(*Elettaria Cardamomum*)

တရုတ်အမည်

- Sharen

ကရင်ပြည်နယ်(၇)မြို့နယ်အနက် သံတောင်ကြီးဒေသတွင်သာချဉ်ပေါင်ဖာလာစိုက်ပျိုး

နှစ်ရှည်သီးနှံ(နှစ်၅၀ထိခူးဆွတ်နိုင်)၊သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်

အသုံးပြုမှု

- အလှကုန်
- တိုင်းရင်းဆေး
- အစာအိမ်ရောဂါများ
- ကင်ဆာရောဂါ
- ငှက်ဖျားရောဂါ

သံတောင်ကြီးမြို့နယ်၏ ဒေသဆိုင်ရာအချက်အလက်

- ❖ အကျယ်အဝန်း - ၁၄၁၂.၈၉ စတုရန်းမိုင်
- ❖ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် အထက် - ၂၄၀ မှ ၄၈၂၄ ပေ
- ❖ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် - ၁၂ °C
- ❖ အမြင့်ဆုံးအပူချိန် - ၃၅ °C
- ❖ မိုးရေချိန် - ၁၅၅.၄၃ လက်မ
- ❖ မိုးရွာရက် - ၁၄၀ ရက်
- ❖ pH - ၃.၈ - ၆.၅
- ❖ မြေအမျိုးအစား - ဂဝံမြေ

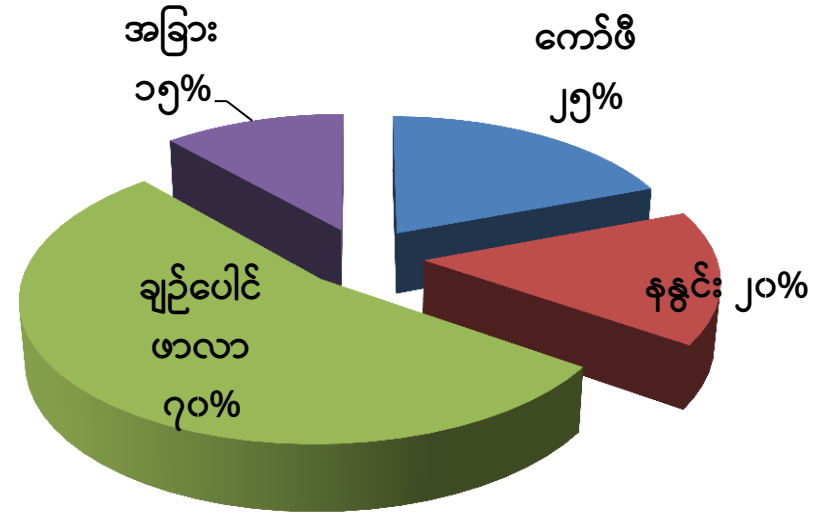
သံတောင်ကြီးမြို့နယ်၏ သီးနှံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ

 အအေးပိုင်းသီးနှံ၊ အပူပိုင်းသီးနှံ၊
 လယ်ယာသီးနှံစိုက်ပျိုးမှုနည်း၊ နှစ်ရှည်သီး
 နှံစိုက်ပျိုးမှုများ

 ဒေသတွင်းအဓိကဝင်ငွေရရှိပြီး
 ပြုစုထိန်းသိမ်းရလွယ်ကူသော သီးနှံ

 နိုင်ငံခြားဝင်ငွေရရှိသော သီးနှံ

ချဉ်ပေါင်ဖာလာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေ

သံတောင်ကြီးဒေသအတွင်း ချဉ်ပေါင်ဖာလာ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ နှင့်ဈေးနှုန်း

စိုက်ဧက (၈၀၀၀၀) ကျော်ရှိ

အထွက်နှုန်းအနေဖြင့်နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှပိဿာ

(၂)သန်းကျော်ထွက်ရှိ၊အရည်အသွေး

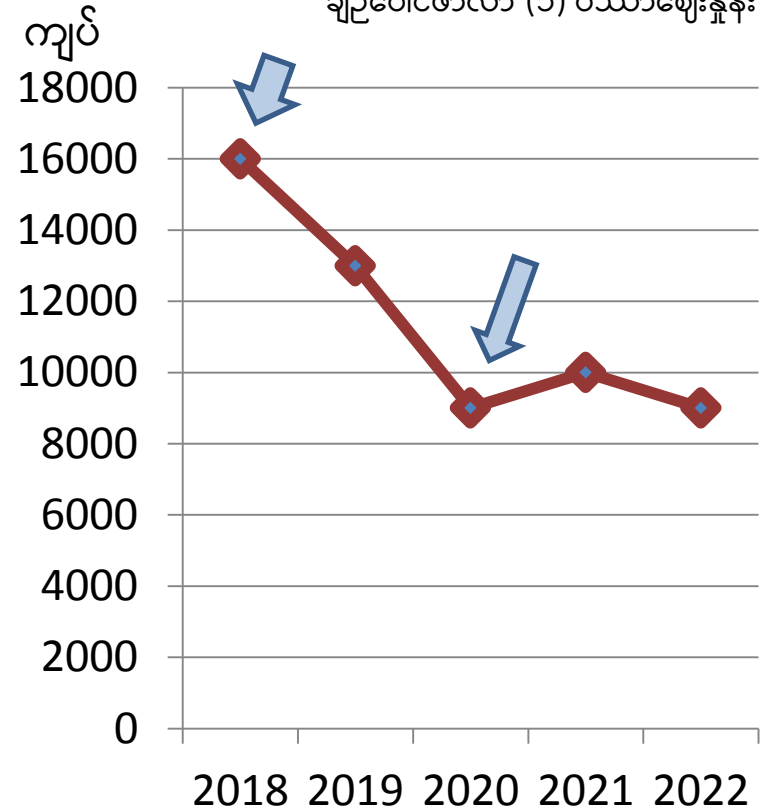
မကောင်း၊အထွက်နှုန်းနည်း၊ဈေးနှုန်းရရှိမှု

နည်းပါး

(၁)ဧကလျှင်(၁၉-၄၀)ပိဿာထိ ထွက်ရှိ

ချဉ်ပေါင်ဖာလာ (၁) ပိဿာဈေးနှုန်း

ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပြုလုပ်ရခြင်း၏အခြေခံအချက်အလက်များ (Problem Statements)

ချဉ်ပေါင်ဖာလာသီးနှံ ဈေးနှုန်းကျဆင်းလာခြင်း

အရည်အသွေး၊ အထွက်နှုန်း

မျိုး၊ စိုက်နည်းစနစ်

စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည်မှ တင်ပို့ရောင်းချမှုပုံစံအားသိရှိလိုခြင်း

အခက်အခဲများ

ရည်ရွယ်ချက် (Objectives)

 တောင်သူများ၏စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအပေါ်လွှမ်းမိုးသောအချက်များလေ့လာခြင်း

 ချဉ်ပေါင်ဖာလာ၏ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုပုံစံ (Marketing Channels)

အားလေ့လာခြင်း

 တောင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များအား ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း

ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပုံစံ (Materials and Methods)

မေးခွန်းပုံစံပြင်ဆင်ခြင်း
(Survey Questionnaires)

တောင်သူများရွေးချယ်ခြင်း
(Study area & Sample size)

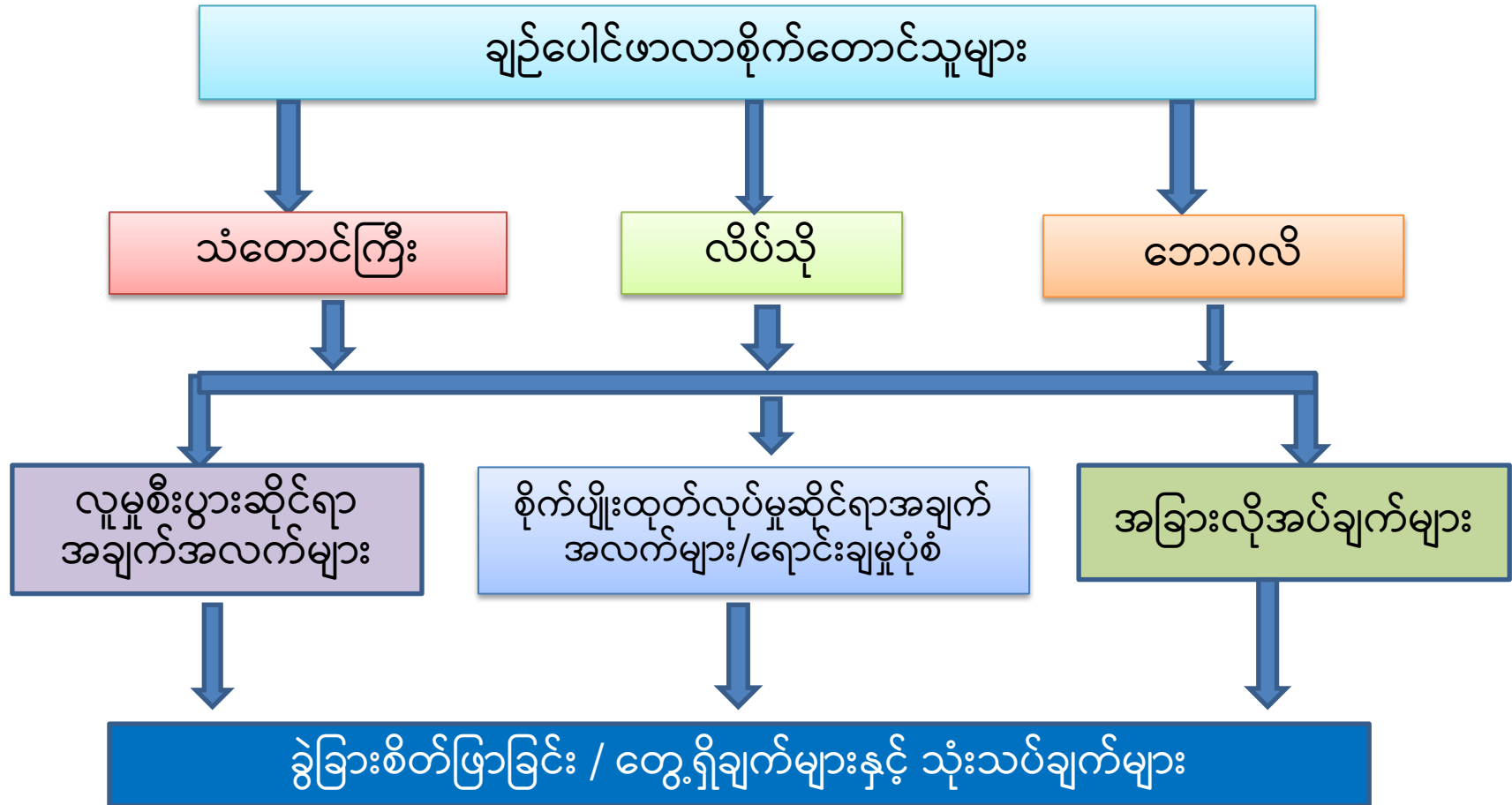
အချက်အလက်များကောက်ယူခြင်း
(Data Collection)

ခွဲခြားစိတ်ဖြာခြင်း
(Data Analysis)

ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပုံစံ (Conceptual Framework)

စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အကျိုးအမြတ်

အကြောင်းအရာ	ယူနစ်	အချက်အလက်	
		၁နှစ် မှ ၂နှစ် ထိစိုက်ပျိုးမှုကုန်ကျစရိတ်	၃နှစ်
အထွက်နှုန်း(Y)	ပိဿာ/ဧက	-	၃၅
စိုက်ပျိုးမှုကုန်ကျစရိတ် (W_1X_1)	ကျပ်/ဧက	၇၅၀၀၀၀	-
ခူးဆွက်အခြောက်ခံကုန်ကျစရိတ် (W_2X_2)	ပိဿာ/ဧက	-	၁၂၀၀၀
သယ်ယူစရိတ် (W_3X_3)	ကျပ်/ပိဿာ	-	၂၅၀၀၀
အခြား(W_4X_4)	ကျပ်/ဧက	၅၀၀၀၀	၅၀၀၀၀
(၁)ဧကစိုက်ပျိုးမှုကုန်ကျစရိတ်	ကျပ်/ဧက	၈၀၀၀၀၀	
(၁)ဧကရိတ်သိမ်းမှုကုန်ကျစရိတ်	ကျပ်/ဧက		၁၉၅၀၀၀
(၁ဧကစိုက်ပျိုးမှု+ ရိတ်သိမ်းမှု)ကုန်ကျစရိတ်(TVC)	ကျပ်/ဧက		၉၉၅၀၀၀
(၁)ပိဿာဈေးနှုန်း(p)	ကျပ်/ပိဿာ	-	၁၂၀၀၀
(၁)ဧကပြန်ရချက်(TR)	ကျပ်/ဧက	-	၄၂၀၀၀၀
(၁)ဧကအသားတင်အမြတ်(GM)	ကျပ်/ပိဿာ	-	၂၂၅၀၀၀

လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ (Farm Households' Characteristics)

အကြောင်းအရာ	ယူနစ်	အချက်အလက်		
		ပျမ်းမျှ	အနည်းဆုံး	အများဆုံး
အသက်	နှစ်	၄၅	၃၀	၆၀
ပညာအရည်အချင်း	ကျောင်းနှစ်	၄	၁၀	၈
မိသားစုဦးရေ	ဦးရေ	၄	၈	၅
စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သူဦးရေ	ဦးရေ	၂	၁	၃
စိုက်ပျိုးသောဧက	ဧက	၈	၃	၂၀
စိုက်ပျိုးမှုအတွေ့အကြုံ	နှစ်	၈	၅	၂၀
အထွက်နှုန်း	ဧက/ပိဿာ	၁၉	၁၀	၄၅
ဓာတ်မြေဩဇာသုံးစွဲခြင်း	အကြိမ်	၀	၀	၀
ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခြင်း	အကြိမ်	၁	၁	၂

လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ (Farm Households' Characteristics)

အကြောင်းအရာ	%
တောင်သူအမျိုးအစား	
ကျား	၇၅
မ	၂၅
ချေးငွေရယူနိုင်မှု	
ယူပါသည်	၂၅
မယူပါ	၇၅
သတင်းအခက်အလက်များ / နည်းပညာ ရရှိသော အရင်းအမြစ်	
DOA	၅၀
NGOs	၂၅
DOA+ NGOs	၂၅
စိုက်ပျိုးသည့်မျိုး	
အနီ	၄၀
အစိမ်း	၆၀

အကြောင်းအရာ	%
ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု	
ပေါင်းရှင်းခြင်း	
၁- ၂ကြိမ်	၉၀
၃-၅ ကြိမ်	၁၀
သဘာဝမြေဩဇာသုံးစွဲမှု	
အသုံးပြုပါသည်	၀
အသုံးမပြုပါ	၁၀၀
ဓါတ်မြေဩဇာသုံးစွဲမှု	
အသုံးပြုပါသည်	၀
အသုံးမပြုပါ	၁၀၀
ချဉ်ပေါင်ဖာလာကိုပြည်ပနိုင်ငံများအသုံးပြုမှု	
သိ	၂၀
မသိ	၈၀

ချဉ်ပေါင်ဖာလာရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုဈေးကွက်ပုံစံ

❖ ပုံစံ(၁)ဖြင့်သာ ရောင်းဝယ်မှုအများဆုံးပြုလုပ်နိုင်လျှက်ရှိပြီးဈေးရရှိမှုနည်းသည်။

တွေ့ရှိချက်များ

- ခူးဆွတ်နိုင်သည့်နှစ်မှ ၆နှစ်(သို့)၇နှစ် အရင်းကြေ၊
- ပေါင်းမြက်ရှင်းလင်းခြင်း၊အပင်ပြုစုခြင်းများမရှိခြင်းနှင့်သွင်းအားစုထည့်သွင်းမှုမရှိခြင်း
- မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များစိုက်ပျိုးနိုင်မှုမရှိခြင်း(ဒေသမျိုး)
- ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှုမရှိဘဲရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု အဆင့်များပြားခြင်း
- ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာများလိုက်နာမှုအားနည်းခြင်း
- ချဉ်ပေါင်ဖာလာသုံးစွဲမှုနှင့်တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်ထုတ်လုပ်နိုင်မှုမရှိခြင်း
- ပြည်ပနိုင်ငံများထက်အထွက်နှုန်းနည်းပါးခြင်း

တောင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များ (ဆွေးနွေးအကြံပြုချက်များ)

သံတောင်ကြီး

- ပိုမိုကောင်းမွန်သောမျိုးများရရှိရန်
- ခိုင်မာသောဈေးကွက်ရရှိရန်
- ဖျက်ပိုး(ကြွက်၊ရှဉ့်)ကာကွယ်ရန်လိုအပ်ခြင်း
- အထောက်အပံ့များလိုအပ်ခြင်း

လိပ်သို

- အရည်အသွေးမရှိသော ထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်နိုင်ရန်
- ချဉ်ပေါင်ဖာလာနှင့် ပတ်သက်သောရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာများလိုအပ်
- ခိုင်မာသောဈေးကွက်ရရှိရန်

ဘောဂလီ

- ချဉ်ပေါင်ဖာလာစံပြုစိုက်ခင်းတစ်မြို့လျှင်(၁)ခုပြုလုပ်ပေးစေလိုခြင်း
- တောင်သူများ၏တင်ပြချက်များ/ဒေသ၏လိုအပ်ချက်များအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်စေလိုခြင်း

သုံးသပ်ချက်များ

- တောင်သူများလိုအပ်သောနည်းပညာနှင့်အထောက်အပံ့များရရှိရန်
- ချဉ်ပေါင်ဖာလာဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှုရှိရန်သက်ဆိုင်ရာဌာနအဖွဲ့အစည်းများပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်
- နိုင်ငံတွင်း ချဉ်ပေါင်ဖာလာအသုံးပြုမှုနှင့်တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်(အမှုန့်၊အဆီ)ထုတ်လုပ်မှုများတိုးတက်လာစေရန်

လာအိုမျိုး

သံတောင်ကြီးမျိုး

ဆန်းစစ်လေ့လာမှုအပေါ် တွေ့ရှိရသော အခက်အခဲများ

- DOAနှင့်NGOs မှရရှိသော အချက်အလက်များအပေါ်အခြေခံ၍ စစ်တမ်းကောက်ယူမည့် တောင်သူများကိုသာ မေးမြန်းနိုင်ခြင်း
- မြို့နယ်အချို့ရှိ တောင်သူများအား ဆက်သွယ်ရန်ခက်ခဲခြင်း
- ပိုမိုအသေးစိတ်တိကျသော လေ့လာမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ခြင်း

ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်မည့်အစီအစဉ်

✓ ချဉ်ပေါင်ဖာလာစိုက်နည်းစနစ်နှင့်သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးစေရေးအတွက်

✓ မျိုးယှဉ်ပြိုင်စမ်းသပ်ကွက်

✓ မြေဩဇာနှုန်းထားအမျိုးမျိုးစမ်းသပ်ကွက်

✓ ပင်ကြားxတန်းကြားစမ်းသပ်ကွက်များ(စိုက်နည်းစနစ်)၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ပွားများဖြန့်ဖြူးခြင်း

စာမီငြမ်းကိုးကားချက်များ

- Department of Agriculture, Kayin State
- Kayin State Cardamom Value Chain Analysis
- Cultivating and collecting Cardamom(*Amomum spp.*)
- NTFP's Maung Long District, Luang Namtha Province, Lao PDR.
- NON-WOOD FOREST PRODUCTION IN INDOCHINA FOCUS:VIETNAM

လမ်းညွှန်မှုကိုခံယူအပ်ပါသည်။

